Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

6105

264
Ч-84

7 OCT 2009

264
Ա-84

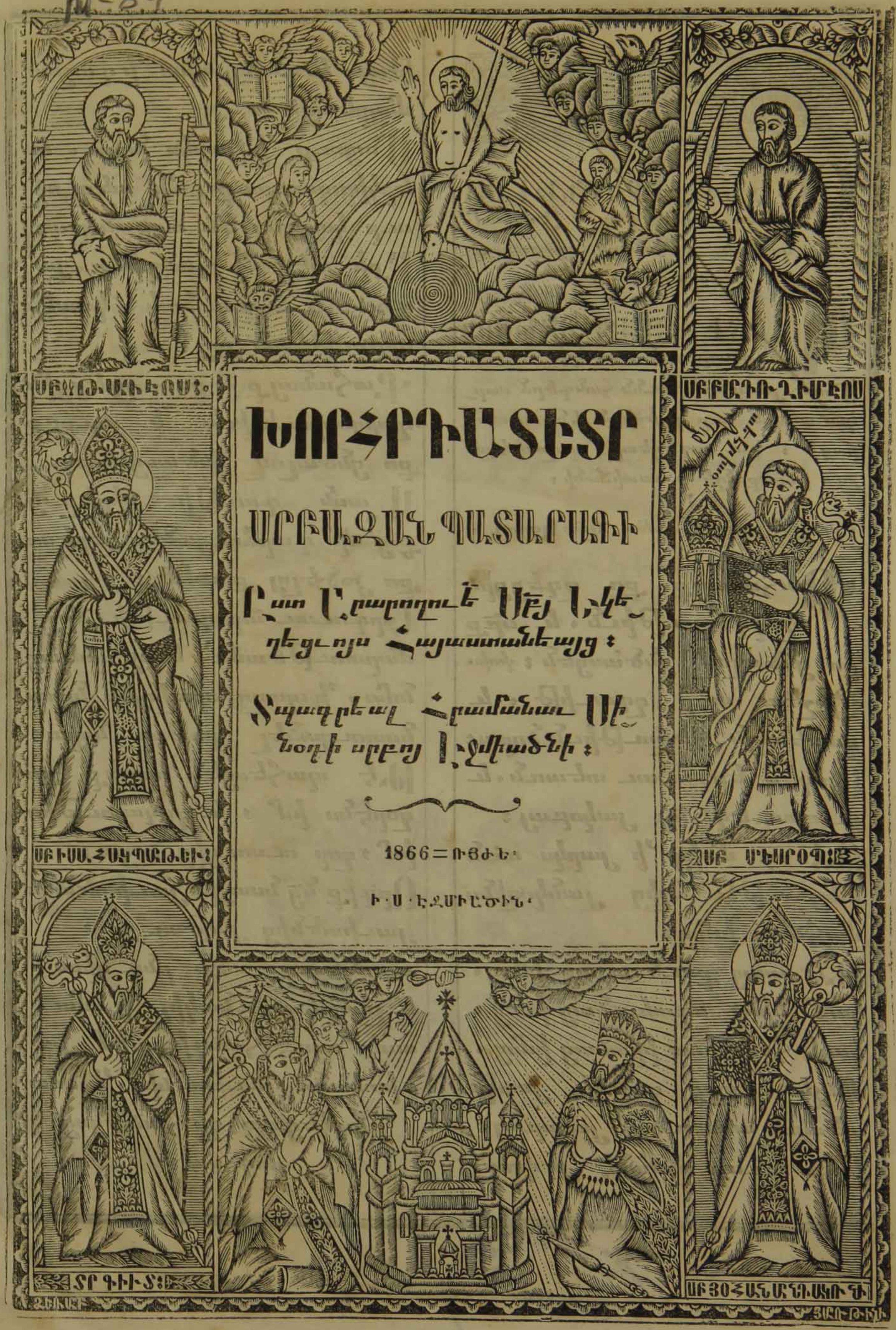

ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ

ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Ըստ Աւրարդուն Սբ. Լուսաւորչի
ղեցւոյս Հայաստանեայց։

Տպագրեալ Հրամանաւ Սբ.
Էջմիածնի։

1866=ՌՃԺԵ։

Ի·Ս·ԷՋՄԻԱԾԻՆ։

13 MAY 2013

6105

Օրէնք Էրկանելոյ սպաս եկեղեցւոյ · Յորժամ կամիցի քահանայն պատարագ մատուցանել ։

Պարտի Աշխարհս Խորհրդաբար զգեստաւորիլ ։

Որոց յաւանդատունն հանդերձ սարկաւագօքն՝ ուր զգեստքն են պատարագի ։ Նու զգեցեալ պաշտօնէիցն ըստ իւրաքանչիւր աստիճանի ։

Ասացեն ապա Սաղմոս՝ ՃԼԸ, Կցորդ ։

Քահանայք քո զգեցցին զարդարութիւն ։ և սո՛ք քո ցնծալով ցնծասցեն ։ փոխ. Յիշեա տէր զդաւիթ ։ և զամենայն հեզութիւն նորա ։ Որպէս երդուաւ տեառն ։ և ուխտս եդ ա՛յ յակոբայ ։ Եթէ ոչ մտից ՝ի յարկս տանն իմոյ ։ Թէ ելից յանկողինս մահճաց իմոց ։ Եթէ տացից քուն աչաց իմոց ։ կամ նիրհ արտևանաց իմոց ։ կամ հանգիստ իրանաց իմոց ։ մինչև գտից զտեղի յարկի տեառն ասասուծոյ յակոբայ ։ Ահա լուաք զնմանէ յԵփրա-թայ ։ և գտաք զնա ՝ի դաշտս մայրեաց ։ Մտցուք ՝ի յարկս նորա ։ և երկիրպագցուք ՝ի տեղւոջ՝ ուր կացեալ են ոտք նորա ։ Ելի տէր ՝ի հանգիստ քո՝ դու և տապանակ կտակի սրբութեան քոյ ։ Քահանայք քո զգեցցին զարդարութիւն և սուրբք քո ցնծալով ցնծասցեն ։ Վասն դաւթի սիրելւոյ քոյ՝ մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յօծելոյ քումմէ ։ Երդուաւ տէր դաւթի ճշմարտութեամբ՝ և ոչ ստեսցէ նմա ։ ՝ի պտղոյ որովայնի նորա նստուցանել յաթոռ նորա ։ Եթէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնս իմ ։ և զվկայութիւնս իմ ։ զոր ուսուցից նոցա ։ Որդիք նոցա նստցին յաւիտեան յաւիտենից յաթոռ քո ։ Ընտրեցաւ տէր ընդ սիօն ։ և ընտրեաց բնակիլ ՝ի նմա ։ ասէ՝ այսէ հանգիստ իմ յաւիտեան յաւիտենից ։ ՝ի սմա բնակեցայց՝ զի հաճեցայ ընդ սա ։

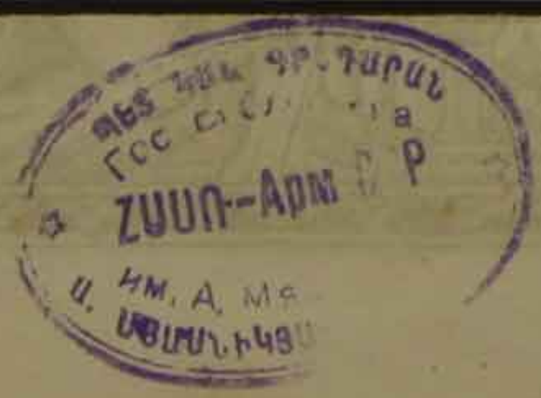

58697-67

Եւ քարոզեցէք Աւետարանն։

Եւ եւս խաղաղութեան զնոր աղաչեցուք։

Խնդրեցուք հաւատով մի-աբանութեամբ 'ի տեառնէ. զի զողորմութեան զշնորհս իւր արասցէ 'ի վերայ մեր։ Ամենակալ տէր աստուած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի։

Եւ ասացեն երկրորդն տէր ողորմեայս։

Օ՜ որս սորա, օրհնեալ օրհնեցից. և զաղքատս սորա լցուցից հացիւ։

Երիցանց սորա զգեցուցից զփրկութիւն. և սուրբք սորա ցնծալով ցնծասցեն։

Ընդ ծագեցից եղջիւր 'ի դաւիթ. պատրաստ արարից ըզճրագ օծելոյ իմոյ։

Թշնամեաց սորա զգեցուցից զամօթ. այլ 'ի վերայ նորա ծաղկեսցի սրբութիւն իմ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ։

Այժմ և միշտ և յաւիտեան։

ՅԵՐԱՀ

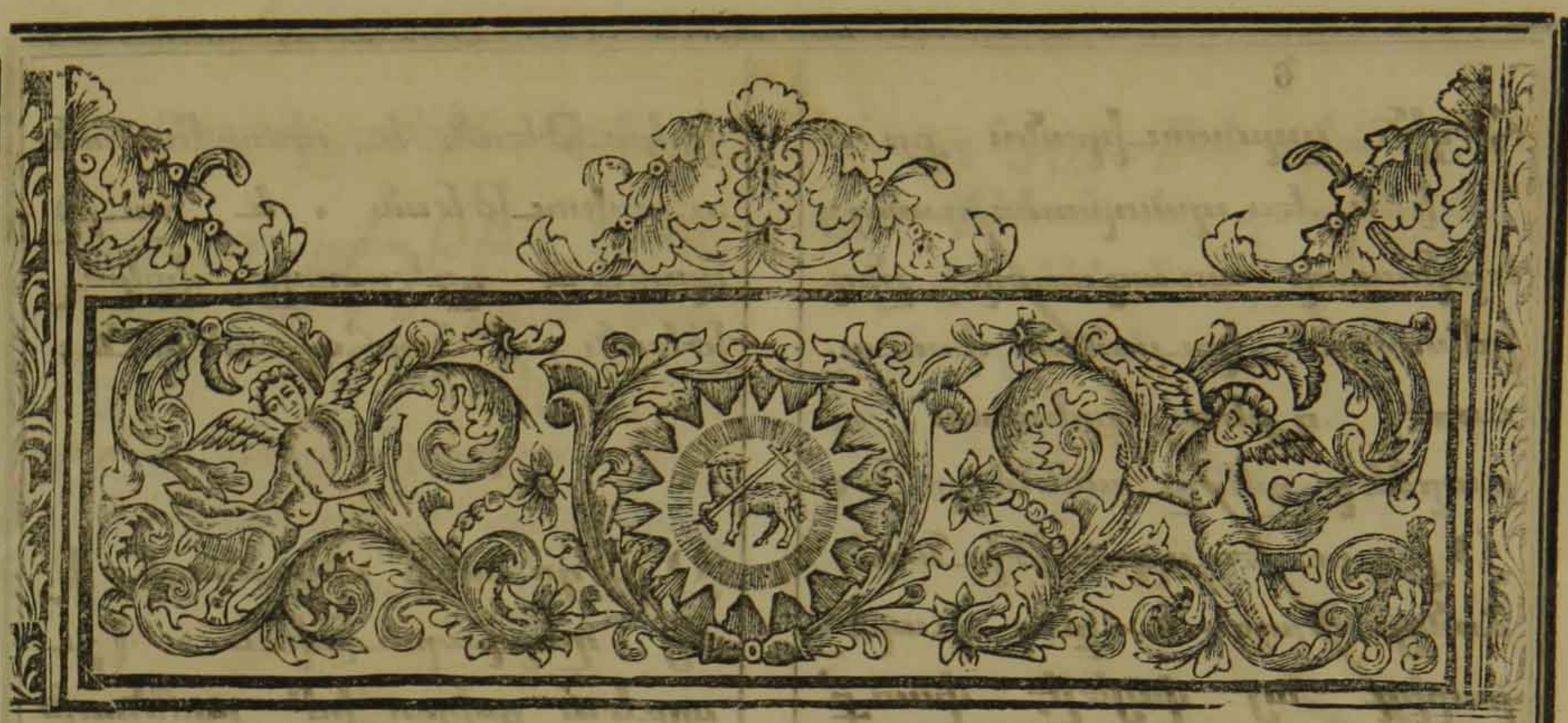

Ընթերք առանձնական Պատարագիչ Քահանային,
յառաջ քան զ Զոհեսատուրին։

Ը ՕՐԵՑԵՐԵՍ ԵՎ ՕՐԼՈՒՅՍ ՈՐՊԻՍ ՀԱՅԵԼԻՔԱՅ ՏԻՐՈՋ ԱՐԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

տուս . անձառելի խոնարհութեամբ յերկրի երևեցար և ընդ մարդկան շրջեցար ։ Որ եղեր քահանայապետ յաւիտենից ըստ կարգին Մելքիսեդեկի՝ և զարդարեցեր զեկեղեցի քո տուրբ ։ Դէ՛ր ամենակալ՝ որ պարգևեցեր մեզ զնոյն զերկնային հանդերձ զգեստուլ , արժանի արա՛ և զիս 'ի ժամուս յայսմիկ զանպիտան ծառայս քո . որ համարձակիմ և մերձենամ 'ի նոյն հոգևոր պաշտօն փառաց քոց ։ Որպէս զի զամենայն ամբարշտութիւնս մերկացայց՝ որ է հանդերձ պղծութեան . և զարդարեցայց լուսով քով ։ Ընկեա՛ յինէն զչարիս իմ , և թօթափեա՛ զյանցանս իմ . որպէս զի արժանի եղէց հանդերձեալ լուսոյդ առ 'ի քէն ։ Շնորհեա՛ ինձ քահանայական փառաք մուտանել 'ի պաշտօն սրբութեանց քոց , ընդ այնոսիկ որք անմեղութեամբ պա-

հեցին զպատուիրանս քո։
Եվ ի և ես պատրաստ գտայց
երկնաւոր առագաստիդ ընդ
իմաստուն կուսանսն փառա-
ւորել զքեզ Քրիստոս՝ որ
բարձեր զմեղս ամենեցուն։
Եվ ի դու ես սրբութիւն ան-
ձանց մերոց. և քեզ բարե-
բարիդ այ վայելէ փառք՝
իշխանութի և պատիւ, այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից. ամէն։

Եւ մատուցեալ Պարկաւագունքն
զգեցուսցեն նմա զհանդերձն՝ ասե-
լով, Եւ ես խաղաղութեան զտէր ա-
ղաչեսցուք. ընկալ, կեցո՛ և՝՝։
Պահանայն Օրհնութի և փառք հօր։
Եւ յետ օրհնութեանն՝ դիցէ յառաջ
զնոցն 'ի գլուխն, և ասասցէ,

Զի՛ր որ սաղաւարտ փրկու-
թեան 'ի գլուխ իմ, պատերազմիլ ընդ զօրութիւ
թշնամւոյն. Շ նորհօք որ
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։
որում վայելէ՝՝։

Շ ապկին,

Օ՛ գեցո՛ տէր ինձ հանդերձ

փրկութեան և պատմուճանն
ուրախութեան. և շուրջ
պատեա՛ զգեստովս փրկու-
թեան. Շ նորհօք տեառն։

Փոր Ա-բարին,

Օ՛ գեցո՛ տէր պարանոցի ի-
մոյ զարդարութիւն։ Եւ
սրբեա՛ զսիրտ իմ յամենայն
աղտեղութենէ մեղաց.
Շ նորհօք։

Գոտւոյն,

Շ ուրջ պատեսցէ կամարդ
հաւատոյ զմէջս սրտի իմոյ
և մտացս. և շինեսցէ 'ի
ամանէ զխորհուրդս աղտե-
ղիս։ Եւ զօրութիւն շնորհ-
հաց քոց յամենայն ժամ
բնակեսցի 'ի տուսա. Շ նոր՝՝։

Բազպան յաջ ձեռին,

Տո՛ւր տէր զօրութիւն աջոյ
ձեռին իմոյ, և լուա՛ զաղ-
աղութիւնս իմ։ Որպէս
զի կարօղ լինիցիմ պատուո-
ղել զքեզ անախտութեամբ
հոգւոյ և մարմնոյ. Շ նոր՝՝։

զի զգեցոյց ինձ հանդերձ փրկութեան և պատմուճան ուրախութեան. իբրև փեսայի եդ ինձ պսակ. և որպէս զՀարսն զարդու զարդարեաց զիս. Շ Նորհօք ամենայն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ յետոյ եկեսցեն առաջի սրբոյ սեղանոյն։ Եւ քահանայն լուսացէ զձեռս իւր՝ ասելով Աղաղմոս՝ ի՞ն. կցորդ։

Լուացից սրբութիւն զձեռս իմ"։

Արկաւագն. փոխ։

Դատ արա՛ ինձ տէր. զի ես։

Քահանայն։

Ամենայն սրբուհւոյ ածածնի բարեխօսութիւն տէր ընկալ զաղաչանս մեր"։

Արկաւագն։

Սուրբ զածածին՝ և զամենայն սուրբս բարեխօս ա՛ր ասացուք առ Հայր ՝ի յերկինս զի կամեցեալ ողորմեսցի"։

Բազմաց յահեակ ձեռին։

Տո՛ւր որ զօրութիւն ձախոյ ձեռին իմոյ, և լուա՛ զաղաղութիս իմ։ Որպէս զի կարօղ լինիցիմ սպասաւորել քեզ անախտութեամբ հոգւոյ և մարմնոյ. Շ Նորհօք։

Ամենայն։

Զգեցո՛ տէր պարանոցի իմոյ զարդարութիւն։ Եւ սրբեա՛ զսիրտ իմ յամենայն աղտեղութենէ մեղաց. Շ Նորհօք։

Ապորտին. որ է Շուրջառ։

Տէր՝ ողորմութեամբ քով զգեցո ինձ զգեստ պայծառ. և պարապեա ընդդէմ ներգործութեան չարին։ Զի արժանի եղէց փառաւորել զքո փառաւորեալ անուն. Շ Նորհօք։

Յետ զգեստաւորելոյ սրբազան զգեստուքն՝ ասէ։

Յնծացէ անձն իմ ՝ի տէր,

Պատասխանեսցէ և ինքն.

Ընդունեսցէ՛ և զձեզ մարդա-
սէրն աստուած, և թողցէ
զամենայն յանցանս ձեր.
տացէ ժամանակ ապաշխա-
րելոյ և գործելոյ զբարիս.
ուղղեսցէ և զառաջակայ
կեանս ձեր շնորհօք սուրբ
հոգւոյն, հզօրն և ողորմածն.
և նմա փառք յաւիտեանս
ամէն։

Դպիրքն.

Յիշեսջիր զմեզ առաջի ան-
մահ Գառին այս։

Քահանայն.

Յիշեալ լիջի՛ք առաջի ան-
մահ Գառին աստուծոյ։

Դպիրքն. Աղ. զթ. փոխ.

Ընդունակեցէ՛ք առ տէր ամե-
նայն երկիր՝՝։

Սարկաւագն Քարոզեսցէ.

Սէր եկեղեցեաւս աղաչեա՝՝։

Ընկալ տէր զաղաչանս մեր։
Խոստովանիմ առաջի այ, և
արքուհւոյ ածածնին, և ա-
ռաջի ամենայն սրբոց, և
առաջի ձեր հարք և եղ-
բարք, զամենայն մեղս զոր
գործեալ եմ։ Քանզի մե-
ղայ խորհրդով, բանիւ, և
գործով, և ամենայն մեղօք
զոր գործեն մարդիկք։
Ո՜եղայ, մեղայ։ Ընդաչեմ
զձեզ՝ խնդրեցէ՛ք վասն իմ
յաստուծոյ զթողութիւն։

Պատասխանեսցեն ոչք մերձն են.

Ողորմեսցի՛ քեզ աստուած
հզօրն՝ և թողութիւն շնոր-
հեսցէ ամենայն յանցանաց
քոց, անցեալն և այժմուս.
և յառաջակայսն փրկեսցէ՝.
և հաստատեսցէ յամենայն
գործս բարիս։ Եւ հան-
գուսցէ զքեզ ի հանդերձ
ձեալ կեանն. ամէն։

զերդս հոգևորս։ Ամենա-
կալ տէր՝։

Քահանայն։

Ի յարկի սրբուն և ի տեղ-
ւոջս փառաբանուն հրեշտա-
կաց բնակարանիս և մարդկան
քաւարանիս, առաջի ածընկալ
և պայծառացեալ նը հշա-
նացս և սուրբ տեղւոյս՝ խո-
նարհեալ երկիւղիւ երկիր-
պագանեմք։ զնը և զ հրաշա-
լի և զյաղթող զտէրունդ քո
օրհնեմք և փառաւորեմք։
և քեզ ընդ երկնային զօրան
մատուցանեմք զօրհնութիւն
և զփառս ընդ հօր և ընդ
հոգւոյդ սրբոյ։ այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից։ ամէն։

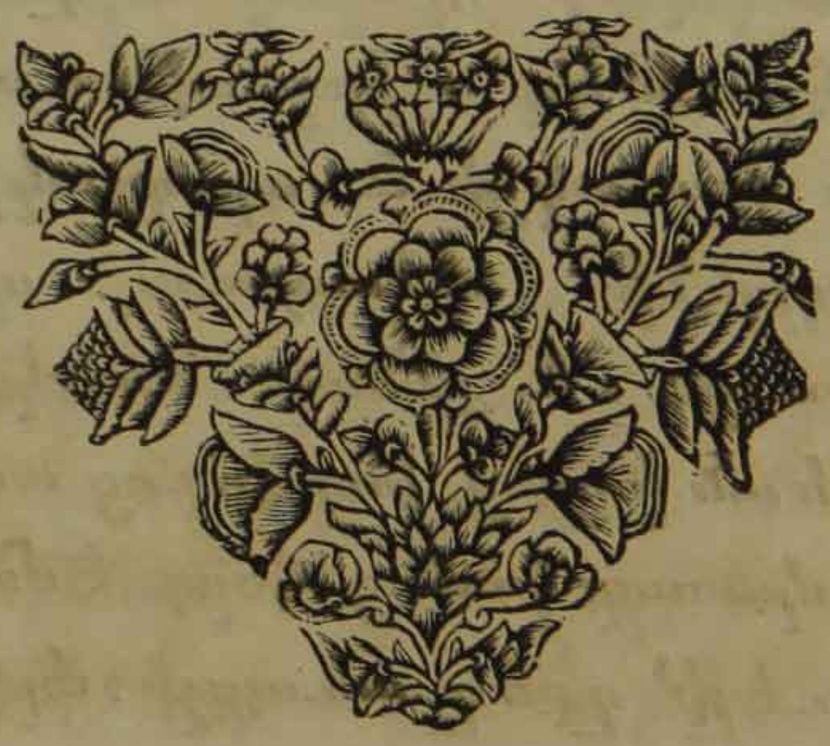

Քահանայն։

Լամէջ տաճարիս և առաջի
ածընկալ և պայծառացեալ
սուրբ նշանացս և նը տեղ-
ւոյս խոնարհեալ երկիւղիւ
երկիրպագանեմք։ զսուրբ և
զհրաշալի և զյաղթող զտէ-
րունդ քո փառաւորեմք, և
քեզ մատուցանեմք զօրհնութի
և զփառս ընդ հօր և ընդ
հոգւոյդ սրբոյ։ այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
նից։ ամէն։

Քահանայն դարձեալ ասասցէ սաղմոս՝
խբ, կցորդ։ Լանելով ի խորանն։

Ո՞ւրախ առաջի սեղանոյ այս։

Սարկաւագն։ փոխ։

Պատարագ ինձ ածեալ։ և իրաւ։

Սարկաւագն քարոզեսցէ։

Լուսաւորչութեան զնոր
աղաչեսցուք։

Օրհնեսցուք զհայր ոն մե-
ծոյ յերկնից։ որ արժանի արար
զմեզ կալ ի տեղւոջս փա-
ռաբանութեան, և երգել

Լակ թէ եպիսկոպոս լինիցի խորհրդա-
ծուն, ածցէ 'ի վերայ լանջացն զպա-
տուական եմիփորոնն։ Լու մատուցեալ
առ ընծայարան սեղանոյն, և 'ի ծուն-
կրս անկեալ, յորդահոս արտասուօք՝
լուռ և անմռունչ ասասցէ զաղօթս
առ սուրբ Հոգին տնօրինիչ գործոյն,

Սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյն,

Սմենակալ բարերար և
մարդասէր աստուած բո-
լորից, յօրինօղ երևութից և
աներևութից, փրկօղ և հաս-
տատօղ, խնամօղ և խաղա-
ղարար, հօր հզօր հոգի, հայ-
ցեմք բազկատարած մաղ-
թանօք, գոչմամբ հեծու-
թեան՝ յանդիման եղեալ
քեզ ահաւորիդ։
Սաստիկ մեծաւ դողութ,
աստիկ երկիւղիւ՝ մատուցա-
նել նախ զբանական զայս
պատարագ՝ քում անզննելի
տէրութեդ, իբր աթոռակ-
ցի փառակցի և արարչակցի՝
հայրենի անկատուտ պա-
տուոյդ, և քննողի ծածկու-
թեան խորոց խորհրդոց ամե-
նակատար կամաց հօրդ էմմա-
նուէլի՝ զքեզ առաքչի, փրկչի
և կենդանատուի և արարչի
ամենայնի։
'Ի ձեռն քոյ ծանուցաւ մեզ
երրեակ անձնաւորութի մի-
ութեան ածութեանդ, յո-
րոց մի և դու Քրիստոս ան-
հաս։
Որ, և 'ի ձեռն քոյ առա-
ջինքն նահապետական տոհ-
մին շարաւիղք՝ տեսանօղք
անուանակոչեալք, զանցեալն
և զգալոցն, զերեալն և
զոչ գոյացեալն, անատու-
լաբար բարբառով բանի վե-
րապատմեցին։
Հոգի աստուծոյ քարոզեալ
զքեզ մոկսէսի, որ 'ի գնալն
քոյ 'ի վերայ ջրոցն՝ անպարա-
գիր զօրութիւն, ահեղ շըր-
ջարկութեամբ տածողական-
նաւ՝ թևապարիսակ պաշտ-
պանողօրէն՝ գթասիրեալ 'ի
ծնունդս նորոգս՝ զաւազա-
նին խորհուրդ ծանուցեր։
Յոր կերպարան օրինակութ
նախ քան զկատուցանել ըզ-
լոյծդ մածուած վերջնում
վարագուրիդ, յօրինեցեր կա-

քեզ բարեբանութիւն ընդ
հօր ամենակալի , յաւիտեա-
նից յաւիտենից . ամէն ։

Դարձեալ կրկնեսցի 'ի նոյն կարգ
բանի , մինչև վստահութիւնն վերա-
հայեցողութեան լուսոյ հրաշապէս
ազդեալ յայտնեսցի . աւետարանել
վերստին զկրկին խաղաղութիւն ։

Լ՝ ուշաչէմք և աղերսեմք
արտաստուալից հառաջ-
մամբ յամենայն անձնէ՝ ըզ-
փառաւորեալ արարչութիւ-
նըդ՝ անեղծ և անստեղծ
անժամանակ հոգւոյդ զթա-
ծի , որ բարեխօսդ ես վա-
սին մեր յանմուռնչ հեծու-
թիւնս՝ առ ողորմածդ հայր ։
Որ զսուրբսն պահես , և
զմեղուցեալսն մաքրես՝ և
տաճարս կազմես կենդանի
և կեցուցիչ կամաց բարձ-
րեալդ հօր ։
Լ՝ ըդ՝ ազատեա՛ զմեզ յա-
մենայն անմաքուր գործոց .
որ ո՛չ է հաճոյ քումդ բնա-
կութեան . և մի՛ շինցին առ
'ի մէնջ լուսոյդ շնորհաց

լոյս տիրապէս զբովանդակ
բնութիւնս ամենից բնաւից
բոլորից գոյից ամենայն էից՝
յանէից ։ Ո՛վ ստեղծանին 'ի
նորոգութիւն յարութեան
ամենայն եղեալքս առ 'ի քէն՝
յայնմ ժամանակի , որ է օր
վերջին՝ այր կենցաղի , և օր
առաջին՝ երկրին կենդանեաց ։
Որ հնազանդեցար միու-
թեամբ կամացն՝ որպէս հօրն
իւրում , ազգակիցն քո՝ էա-
կիցն հօր՝ անդրանիկն ողջի .
մերովս կերպիւ զքեզ աւե-
տարանեաց ճշմարիտ աստ-
ուած՝ հաւասար և համազոյ
հօր իւր հզօրի . և զառ 'ի
քեզ հայհոյութիւնն՝ անքա-
ւելի քարոզեաց . և իբր զաճ-
ամարտից զ'ի քէն հեատե-
լոցն զչարաբանական բեր-
անն կարկեաց ։ Լ՝ ու զիւրն
շնորհեաց արդարն և անարա-
տն՝ գտիչն ամենայնի . որ
վասն մեղաց մերոց մատնե-
ցար , և յարեար վասն ըզ-
մեզ արդարացուցանելոյ ։
Լ՝ մա փառք 'ի ձեռն քո , և

փայլմունք 'ի տեսականացս աչաց իմաստից. վասն զի զքեզ ուսաք միանալ 'ի մեզ 'ի ձեռն աղօթից, և ընտիր վարուց ինկելոց։

Եւ քանզի մինդ յերրորդութենէդ պատարագի, և միւսդ ընդունի՝ հաճեալ ընդ մեզ հաշտարար աբեամբ անդրանկի իւրոյ. իսկ դու ընկալցիս զմեր պաղատանս. և յարդարեացես ըզմեզ օթեվանս պատուականս ամենայն պատրաստութեամբ՝ 'ի վայելումն Հաշակման երկնաւոր գառինդ, առանց պատժոց դատապարտութեան՝ ընդունիլ զայս անմահացուցիչ մանանայս կենաց նորոյ փրկութեան։

Եւ հալեացի 'ի հրոյս յայսմանէ գայթակղութիւս մեր, որպէս մարգարէին կենդանի նախարոյկ կայծակամբն՝ 'ի ձեռն ունելեացն մատուցման. զի յամենայնի քոյդ քարոզեացի զթութիւն, ոչ որդուոյն ասուծոյ հօր քաղցրութիւն. որ զանառակ որդին մերձեցոյց 'ի հայրենի ժառանգութիւն, և զպորնիկն յառաջեցոյց յերկնային արքայութիւնն, աղաչելոցն երանութեան։

Այո՛ այո՛ և ես մի եմ 'ի նոցանէ. և զիս ընկա՛լ ընդ նոսին իբր մարդասիրութեան կարօտեալ մեծի, շնորհօք քո ապրել. զարեամբ քրիստոսի ստացեալս։

Օ՜ի յայսմ ամենայնի՝ յամենայնի, ծանէցի քո ՇՆՈՐՀՈՒԹԻՒՆ՝ ընդ հօր փառաւորեալ համապատուաբար 'ի մի կամս և 'ի մի իշխանութի գովութեան։

'Ի Զայն.

Օ՜ի քո է զթութիւն, և կարողութիւն, մարդասիրութիւն, զօրութիւն և փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Այս յարուցեալ եկեսցէ առ ընծայարան սեղանոյն։ Զոր մատուսցէ նախասարկաւագն զնշխարն։ Զոր առեալ Քահանայն դիցէ 'ի մաղզմայն ասելով։

Յիշատակ ահն մերոյ յի քի։ Որ բազմեալ հանդիսի յանարուեստ աթոռ։ զմահ խաչի յանձն էառ վասն ազգի մարդկան։ օրհնեցէ՛ք գովեցէ՛ք և բարձր արարէ՛ք զնա յաւիտեան։

Եւ առեալ զգինին արկցէ խաչանիշ 'ի սկիհն։ ասելով։

Յաղագս յիշատակի փրկագործ տնօրէնութեան ահն ասուծոյ և փրկչին մերոյ յիսուսի քրիստոսի։
Որ 'ի կողահոս արեան աղբերէն նորոգեցան արարածք և անմահացան։ օրհնեցէ՛ք՝ գովեցէ՛ք և բարձր արարէ՛ք զնա յաւիտեան։

Եւ ասասցէ զՄաղթս Յովհաննու Ոսկեբերանին, 'ի ծածուկ։

Տէր ահ մեր՝ որ զերկնաւոր հացդ զտէր մեր յիսուս քրիստոս զկերակուրդ ամենայն աշխարհի։ առաքեցեր փրկիչ և կեցուցիչ և բարերար՝ օրհնել և արբել զմեզ։ ինքնին դու տէր օրհնեա և այժմ զառաջադրութիւնս զայս։ Ընկալ զսա յերկնային քո սեղանդ։ Եթէ շնա՝ որպէս բարերար և մարդասէր զմատուցօղս, և վասն որոց մատուցանի։ Եւ զմեզ անդատապարտ պահեա 'ի քահանայագործութենէ ահ ծածկին խորհրդոց քոց։
Զի սուրբ և փառաւոր է ամենապատիւ մեծ վայելչութիւն փառացդ հօր և որդւոյ և հոգւոյդ արբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտե՛ն։

Եւ պրոշեսցէ. ասելով Սաղմոս ղբ։

Տէր թագաւորեաց։ Հրատարեաց։ Ամբարձան։ 'Ի ձայնէ։ Սքանչելի։ Տան քում։

Եւ խաչակնքեսցէ երիցս. ասելով՝։

Հոգին ահ եկեսցէ 'ի քեզ։

և զօրութիւն բարձրելոյն հովանի լեցի 'ի վերայ քոյ։

Եւ արկցէ զխունկն. ասելով,

Խունկ մատուցանեմ առաջի քոյ քրիստոս՝ բուրումն հոգևորական։ Ընկալ 'ի սէր՝ յերկնային և յիմանալի քո մատուցարանդ 'ի հոտ անուշութեան։ Ընդունիր առ մեզ փոխարէն զշնորհս և զպարգևս հոգւոյդ սրբոյ։ Եւ քեզ մատուցանեմք զփառս ընդ հօր և ընդ հոգւոյդ սրբոյ։"

Եւ ապա խնկելով 'ի մէջ եկեղեցւոյն ինքն հանդերձ սարկաւագօքն, և դարձեալ ելցէ 'ի վեր, և երիցս երկրպագեալ՝ համբուրեսցէ զսեղանն, Եւ նախասարկաւագն կացեալ 'ի մէջ եկեղեցւոյն, ձայնեսցէ,

Օրհնեա՛ տէր։

Եւ Քահանայն ասասցէ 'ի Զայն,

ՕՐՀՆԵԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆ հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և։"։

Եւ սկսանիցին դպիրքն ժամամուտ ըստ պատշաճի աւուրն։ Եւ յաւարտման երգոյն քարոզեսցէ սարկաւագն,

Եւ և խաղաղութեան զտիր աղաչեսցուք։ ընկալ, կեցո և ողորմեա։

Օրհնեա՛ տէր։

Եւ Քահանայն ասասցէ 'ի Զայն,

Օրհնութիւն ամենեցուն։

Դ՚պ՚։ Եւ ընդ հոգւոյդ քո՚։

Սրկ՚։ Ստուծոյ երկիրպա՚։

Դ՚պ՚։ Ուրախ քո տէր։

Եւ Քահանայն ասասցէ 'ի Զայն,

Տէր աստուած մեր՝ որոյ կարողութիւնդ անքննին է, և փառքդ անհասանելի։ Որոյ ողորմութիւնդ անչափ է և գթութիւնդ անբաւ։ Դու ըստ առատ մարդասիրութեանդ քում, հայեաց 'ի ժողովուրդս քոյ՝ և 'ի տաճարս այս սուրբ։

և զերկոց միաձայնելոց յանուն
քո զկնդրուածս պարգևել
խոստացար։ Զոր և այժմ
զծառայից քոց զկնդրուածս
առ 'ի յօգուտն կատարեա։
Զ նորհելով մեզ յայսմ յա-
ւիտենից զգիտութիւն քու-
մըդ ճշմարտութեան. և 'ի
հանդերձեալն զկեանն յա-
ւիտենական պարգևելով։
Զի բարերար և մարդասէր
ես աստուած. և քեզ վա-
յելէ փառք՝ Իշխ։"։

Լ։ 'ի փառք տալն դպրաց, երկիր-
պագցեն առաջի բեմին ամենեքեան։
Լ։ քահանայն երկրպագելով սեղա-
նոյն, ասասցէ զաղօթս 'Լ։ ծածուկ։

Տէր աստուած մեր՝ որ
կարդեցեր յերկինս ըզ-
դաս և զշինուորութիւնս
հրեշտակաց և հրեշտակա-
պետաց 'ի սպասաւորութիւն
փառաց քոց. արա այժմ ընդ
մուտս մեր մտանել և սքց
հրեշտակաց, և լինել պաշ-
տօնակից մեզ և փառաբա-
նակից քոմ բարերարութեդ։

Լ։ արա ընդ մեզ և ընդ
աղօթակիցս մեր՝ առատա-
պէս զողորմութիւն քո և
զգթութիւն։
Զի քեզ վայելէ փառք՝
Իշխանութիւն և պատիւ,
այժմ և"։

Լ։ սկսանիցին աստ դպիրքն սաղմս
և շարական ըստ պատշաճին, Լ։ մինչ
նոքա երգիցեն, Քահանայն ասասցէ
զաղօթս. Լ։ ծածուկ,

Տէր աստուած մեր՝ կեցո՛
զժողովուրդս քո. և օրհ-
նեա զժառանգութիւնս քո.
զլրումն եկեղեցւոյ քո պա-
հեա։ Սրբեա՛ զսուսա ողջ
ողջունեցին սիրով զվայելչուն
տան քոյ։
Զոր զմեզ փառաւորեա՛
աստուածային զօրութեամբ
քով. և մի թողուր զյու-
սացեալս 'ի քեզ։
Զի քո՛ է կարողութիւն և
զօրութիւն և փառք յաւի"։

Խաղաղութիւն ամենեցուն,

Որ հաստատեցեր զայս և մի-
աձայն մեզ ամենեցունց ու-
սուցեր աղօթել. և զերկուց

Ի Զայն,

Օ՛ի քո՛է կարողութիւն, և զօրութիւն, և փառք յաւիտեանս. ամէն։

Եւ համբուրեսցեն զսեղանն, և Սարկաւագունքն գոչեսցեն,

Պրօսխումէ։

Եւ յաւարտման շարականին մի ոմն բարձրացուսցէ զաւետարանն սուրբ, Եւ դպիրքն ըստ խորհրդոյ աւուրն երգեսցեն զԵրեքսրբեանն.

Սուրբ աստուած սուրբ և հզօր սուրբ և անմահ. որ խաչեցար." և այլն։

Եւ Քահանայն զոյգ սին ասասցէ Ի ծածուկ,

Ա՛ծ սուրբ՝ որ ի սուրբս հանգուցեալ ես, և երեքսրբեան ձայնիւ սերովբէք գոչեն զքեզ և քերովբէք փառաբանեն. և ամենայն երկնային զօրութիւնք՝ քեզ երկիրպագանեն։ Որ ի չգոյէ ի գոյ ածեր զամենայն ա՛ր ստեղծս։ Որ արարեր զմարդն ըստ պատկերի քում և նմանութեան. և ամենայն շնորհս հիւ քով զնա զարդարեցեր. և ուսուցեր խնդրել զիմաստութիւն և զգօնութիւն։ Եւ ո՛չ անտես արարեր ըզմեղուցեալն. այլ եդեր ի վերայ նորա ապաշխարութի՛ւն։ Որ արժանի արարեր զմեզ զնուաստացեալ և զանարժան ծառայս քո՝ ի ժամուս յայսմիկ, կալ առաջի փառաց սրբութեան սեղանոյ քոյ, և զօրհնաւորելերկրպագութիւն և զփառաբանութիւն մատուցանել քեզ։ Դու տէր՝ ընկալ ի բերանոյ մեղաւորացս զերեքսրբեան օրհնութիւնս. և պահեա՛ զմեզ քոյին քաղցրութեամբդ։ Լո՛ւր մեզ զամենայն յանցանս մեր ըզկամայ և զակամայ։ Սրբեա զհոգի՝ զմիտս և զմարմինս մեր. և շնորհեա սրբութիւն պաշտել զքեզ զամենայն աւուրս կենաց մերոց։ Արարեխութեամբ սրբու-

Ի Զայն։

Օ՜ի ողորմած և մարդասէր Էս ահ գողով և քեզ վայե"։

Յետ այսորիկ երկրպագեսցէ սեղանոյն Քահանայն, և եկեալ Նստցի յաստիճան։

Եւ սկսանիցին դպիրքն սաղմոս ըստ խորհրդոյ աւուրն. և ընթերցցին զգիրս մարգարէականս և զառաքելականս։

Եւ զկնի ալէլուիայ, ըստ ցուցանելոյ ընթերցուածոյն։

Եւ յաւարտմանն, Արկաւագն ձայնեսցէ։

Ընթիւ։

Քահանայն դարձցի և խաչակնքեսցէ Ի վերայ ժողովրդեանն. ասելով։

Խաղաղութի ամենեցուն։

Դպիրքն։

Եւ ընդ հոգւոյդ քում։

Արկաւագն։

Երկիւղածութիւն լուարուք։

Արկաւագն։

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի։

Հոգոյ աստուածածնէին և ամ սրբոց քոց՝ որք յաւիտենից քեզ բարեհաճոյացան։ Օ՜ի սուրբ Էս տէր աստուածմեր. և քեզ վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւի"։

Եւ Ի կատարիլ երեքսրբենոյն և աղօթիցն՝ սարկաւագն քարոզեսցէ։

Եւ Եւս խաղաղութե զմեր։
Ա՜ն խաղաղութե ամ աշ"։

Ապա ձայնեսցէ։

Ընդհանուր տէր։

Եւ Քահանայն՝ զոյգ քարոզիցն բազկատարած ասասցէ զաղօթս Ի ծածուկ։

Տէր ահ մեր զբազկատարած զաղաչանս ծառայից քոց վերընկալցիս, և ողորմեացիս ըստ մեծի ողորմութեան քում։ Օ՜ զթութիւն քո առաքեա Ի վերայ մեր և ամ ժողովրդեանդ որք ակնուն առ Ի քէն առատ ողորմութեանդ։

Դպիրքն։

Փառք քեզ տէր աւծ մեր։

Սարկաւագն։

Պրօսխուսմ։

Դպիրքն։

Ամէն Ասուած։

Եւ Սարկաւագն ընթերցցի զՆՒՆԵՎԻԱՆՆ սուրբ։ Եւ յաւարտմանն՝ ասասցեն Ամենեքեան։

Փառք քեզ տէր աւծ մեր։

Եւ ապա ասասցեն զնիկիական դաւանութիւնն 'ի լման։

ԵՒ ԲՏԲԱՐ

'ի մի աւծ հայրն ամենակալ, յարարիչն երկնի և երկրի, երևելեաց և աներևութից։

Եւ 'ի մի տէր յիսուս քրիստոսէն այ, ծնեալն յայ հօրէ միածին, այսինքն՝ յէութենէ հօր։ Լոյս՝ լոյս 'ի լուսոյ՝ աստուած ճշմարիտ՝ յաստուծոյ ճշմարտէ ծնունդ և ոչ արարած։

'Լոյն լինքն 'ի բնութէ հօր՝ որով ամ լինչ եղև յերկինս և 'ի վերայ երկրի, երևելիք և աներևոյթք։ Որ յաղագս մեր մարդկան և վասն մերոյ փրկութեան իջեալ յերկնից մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարեալապէս 'ի մարիամայ սրբոյ կուսէն հոգւովն սրբով։ Որով էառ մարմին՝ հոգի և միտք, և զամենայն որ լինչ է 'ի մարդ, ճշմարտապէս և ոչ կարծեօք։ Չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր յարուցեալ։ Երեալ 'ի յերկինս նովին մարմնովն նստաւ ընդաջմէ հօր։ Պատրաստ է նովին մարմնովն և փառօք հօր, 'ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս։ Որոյ թագաւորութեանն ոչ գոյ վախճան։

Հաւատամք և 'ի սուրբ հոգին յանէն և 'ի կատարեալն։ Որ խօսեցաւ յօրէնս և 'ի մարգարէս և յաւետարանս։ Որ էջն 'ի յորդանան։ Որ քարոզեաց զառաքելն, և բնակեցաւ 'ի սուրբսն։

և հոգւոյն սրբոյ ։ այժմ և միշտ և յաւիտ՚՚։

Սարկաւագն քարոզեսցէ ՚ի ձայն ։

Եւ ես խաղաղութիւն զքո՝ աղա՛

Դպիրքն ։

Տէր ողորմեա։

Սարկաւագն ։

Եւ ես հաւատով աղաչեմ՚՚։

Մինչ նոքա երգիցեն , քահանայն ասասցէ զաղօթս ՚Ի ծածուկ ։

Տէր մեր և վերկիր յ՚ քո՝ որ մեծդ ես ողորմութիւն , և առատ պարգևօք բարերարութիւն քոյ։ Որ դու քոյին համաւ ՚ի ժամուս յայսմիկ համբերեցեր զարշարանաց խաչի և մահու՝ յաշխարհս մեղաց մերոց։ Եւ պարգևեցեր առատապէս զպարգևս հոգւոյդ սրբոյ երանելի առաքելոցն ։ Հաղորդս արա և զմեզ տէ՛ր աղաչեմք զքեզ՝ ասասուածային պարգևացդ , թողութիւն մեղաց՝ և ընդունելութիւն հոգւոյդ սրբոյ ։

Հաւատամք և ՚ի մի միայն ընդհանրական և առաքելական եկեղեցի ։ Ի մի մկրտութիւն , յապաշխարութի , ՚ի քաւութիւն և ՚ի թողութիւն մեղաց ։ Ի յարութիւն մեռելոց ։ ՚Ի դատաստանն յաւիտենից, հոգւոց և մարմնոց ։ Յարքայութիւն երկնից , և ՚ի կեանն յաւիտենական ։

Լուկ ոչք ասենն՝ էր երբեմն յորժամ ո՛չ էր որդին ։ կամ էր երբեմն յորժամ ո՛չ էր սուրբ հոգին ։ կամ թէ յոչէից եղեն , կամ յայլմէ էութենէ ասեն լինիլ զորդին աստուծոյ և կամ զսուրբ հոգին ։ և թէ փոփոխելիք են կամ այլայլելիք , զայնպիսիսն ընդունէ կաթուղիկէ և առաքելական ՝ եբ եկեղեցի ։

Սրբոյ Լուսաւորչին ասացեալ ։

Լուկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջ քան զյաւիտեան ։ երկիր պագանելով սրբոյ երրորդութեան և միածութեան հօր և որդւոյ

Որպէս զի արժանաւորք եղիցուք գոհութիւն փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյդ, այժմ և միշտ և յա՛։

☞ Խաղաղութի ամենեցուն։

Խաղաղութիւն քրիստոս վերկիէջ մեր՝ որ 'ի վերէ քան զամ միտս և զբանս։ ամրացո՛ զմեզ՝ և աներկիւղ պահեա յամ չարէ։ Հաւասարեա զմեզ ընդ Ճշմարիտ երկրպագուս քո՝ որք հոգւով և Ճշմարտութիւն քեզ երկիրպագանեն։ Վա՜ զի ամենասուրբ երրորդութեդ վայելէ փառք իշխանութիւն և՛։ Օրհնեալ տէր մեր յա՛ քա՛։ ամէն։

Արկաւագն։

Օրհնեա տէր։

Բահանայն խաչակնքեսցէ 'ի վր ժողովրդեանն։ ասելով 'ի Զայն։

☞ Տէր ա՛ծ օրհնեսցէ զամենն՝։

Յետ այսորիկ՝ Պատարագամատոյցն եթէ եպիսկոպոս էցէ, 'ի բա՛ց հանցէ զեմիփորոնն։

Արկ։ Սաղմոս ասասցէք տո՛ն տա՛։

Դպիրքն ասասցեն զ Սրբասացութիւն ըստ խորհրդոյ աւուրն։

Արկ։ Մի՛ ոք յերախայէց։

Դպ։ Անարմին տէրունական։

Եւ գնասցեն խնկարկելով առ սբ խորհուրդն։

Արկ։ Յարևու եհար զքո՛։

Դպ։ Եւ ցնծայ նա ոպ հրա՛։

Եւ ապա եղանակեսցեն։

Որք զքրօբէիցն։

Ապա 'ի Արկաւագացն վերաբերեցի սրբազան հացն՝ և անմահութեա բաժակն 'ի սբ սեղանն։ Եւ մինչ նոքա երգիցեն՝ Բահանայն խոնարհեսցի առաջի սրբոյ սեղանոյն, և խորհրդաբար աղօթեսցէ 'Ի ծածուկ։

Ո՛չ ոք արժանի է յլմբռնելոցս մարմնաւոր ախտիւք և ցանկութիւ՝ մատչել 'ի սեղան քո կամ ապաւորել արքունական փառաց քոց։ քանզի պաշտել զքեզ մեծ

և քահանայագործել զքո
անարատ մարմնով և զպա-
տուական արիւնդ։ Զի
խոնարհեցուցեալ զպարանո-
ցըս իմ, մաղթեմ. մի՛ դար-
ձուցաներ զերեսս քո յինէն.
և մի՛ մերժեր զիս 'ի ծա-
ռայից քոց։ Զմեզ արժանի
արա՛ մատուցանել քեզ զըն-
ծայս զայս յինէն 'ի մեղու-
ցեալ և յանարժան ծառա-
յէս քումմէ։ Վա՜յ զի դու
ես որ մատուցանես՝ և մատ-
չիս՝ և ընդունիս՝ և տաս,
քրիստոս աստուած մեր։
Զոր քեզ փառս մատուցա-
նեմք հանդերձ անսկիզբն քո
հարրդ՝ և ամենասուրբ և
բարերար հոգւովդ. այժմ և
միշտ և յաւի՛ւ։

Զոր ընծայքն վերաբերեսցին 'ի սեղա-
նըն. Զոր քահանայն խնկարկեսցէ 'ի
վերայ սեղանոյն. Զոր լուսացէ զմա-
տունս սաղմով.

Լուսոյ ցոյց սրբութեամբ ըզ-
ձեռս։

և ահաւոր՝ երկնաւոր զօրու-
թեանցդ իսկ է։ Սակայն վա՜
նչափ բարերարութիւն քոյ՝
անպարագրելի բանդ հօր,
եղեր մարդ՝ և քահանայա-
պետս մեր երևեցար։ Զոր
իբրև տոր ամենեցուն՝ այսմ
սպասաւորութիւն և անարիւն
զենման՝ զքահանայութիւն
աւանդեցեր մեզ։

Վա՜յ զի դու ես տէր աս-
տուած մեր՝ որ տիրես երկ-
նաւորաց և երկրաւորաց։
Որ 'ի վերայ քերովբէական
աթոռոյ բազմիս. սերովբէից
տէր՝ և Թագաւոր իսրայէլի։
Որ միայն սուրբ ես և 'ի
սուրբս հանգուցեալ։ Զաղ-
չեմ զքեզ միայն բարերար
և հեշտալուր. Նայեա՛ յիս
'ի մեղուցեալ և յանպիտան
ծառայս քո. և սրբեա՛ զհո-
գի և զմիտս իմ յամենայն
պղծութենէ չարին։ Զոր
բաւականացո՛ զիս զօրութիւ
սուրբ հոգւոյդ՝ որ զգեցեալ
եմ զքահանայական շնորհս,
կալ առաջի սրբոյ սեղանոյս՝

Սարկաւագն,

Լո՛ւ և ես խաղաղութիւն զքո՛ր ա՛՝ ։
Լո՛ւ և ես հաւատով և սրտ՛՝ ։

Մինչ նոքա քարոզիցեն, քահանայն բաղկատարած աղօթիցէ 'ի ծածուկ,

Տէր աստուած զօրութեաց՝ և արարիչ ամենայն լի՝ նելութեանց. որ յանէութենէ զբնաւս 'ի ցուցակութի ա՝ ծել գոյացուցեր։ Որ և ըզ՝ մեզս զհողեղէն բնութիւնս պատուեալ մարդասիրէիս, այսպիսի ահաւոր և անպա՝ տում խորհրդոյ կարգեցեր սպասաւորս։ Զոր տէր՝ ո՝ ւրում պատարագեմք զպա՝ տարագիսս, ընկա՛լ առ 'ի մէնջ զառաջադրութիւնս զայս, և աւարտեա՛ զսա 'ի խորհր՝ դականութիւն մարմնոյ և և արեան միածնի քոյ։
Զոր թողութեան մեղաց պարգևեա՛ Ճաշակողացս ըզ՝ հա՛՝ ցս զայս և զբաժակս։

'Ի Զայն,

Շ Նորհք՝ սէր՝ և ողորմութիւն հօր և որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ՝ եղիցի ընդ ձե՛՝ զ ընդ ամենեսեան։

Դպ. Լո՛ւ ընդ Հոգւոյդ՝՝ ։
Սրկ. Ա՛ստուծոյ երկիրպա՝՝ ։
Դպ. Ա՛ռաջի քոյ տէր ։
Սրկ. Ողջոյն տո՛ւք միմեանց՝՝ ։
Դպ. Ո՛՝ 'ի մէջ մեր յայտ՝՝ ։

Լո՛ւ համբուրեսցեն զսեղանն, և զմի՝ մեանս, և Սարկաւագն ձայնեսցէ,

Ա՛հի՛՝ կացցուք. երկիւղիւ՝՝ ։
Դպ. Ա՛՝ ք քեզ Ա՛՝ ստուած ։
Սրկ. Պատարագ քո՝՝ մատչի՝՝ ։
Դպ. Ողորմութի՝՝ և խաղա՝՝ ։

Քահանայն դարձցի և խաչակնքեսցէ և ասասցէ 'Ի Զայն։

Շ Նորհք՝ սէր՝ և ողորմութիւնն հօր և որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ՝ եղիցի ընդ ձե՛՝ զ ընդ ամենեսեան։

Դպ. Ա՛մէն. Լո՛ւ ընդ Հոգ՝՝ ։
Սրկ. Օ՛՝ ղորմեա՝ զողորմեա ։

մերոյ փրկութեան՝ շնորհեաց մեզ ընդ երկնայինսն պարել զհոգեղէն պարս։

Ի Զայն։

Լու ընդ սերովբէսն և ընդ քերովբէսն միաձայն արբասացութիւնք յօրինել նուագս։ և համարձակապէս գոչելով աղաղակել ընդ նոսին և ասել։

Դ՝պիրքն։

Սբ։ սբ։ սբ։ սուրբ զօրութեաց։ լի են երկինք և երկիր փառաւոր քոյ։ օրհնութիւն ի բարձունս։

Մինչ նոքա երգիցեն, Պ՝ահանայն բազկատարած ասացէ Ի ծածուկ։

Սբ սբ՝ սբ էս Հշմարտապէս և ամենասուրբ։ և ո՞վ ոք պանծացի բովանդակել բանիւ զքո ի մեզ զանբաւ բարեգործութեան զեղմունս։ Որ և անդէն իսկ ի նախնումն զանկեալն ընդ մեղաք՝ զանազան եղանակաք խնամեալ սիրոյ փրկութեան՝ շնորհեաց մեզ ընդ երկնայինսն պարել զհոգեղէն պարս։

Դ՝պ։ Ամենիմք առաքեալ տէր։
Սրկ։ Լու գոհացարուք զՏէր։
Դ՝պ։ Ընժան և իրաւ։

Մինչ նոքա երգիցեն, Պ՝ահանայն ձեռնամած աղօթեսցէ Ի ծածուկ։

Ընժան է ստուգապէս և իրաւ՝ ամենայորդոր փութով միշտ երկիրպագանելով փառաւորել զքեզ հայր ամենակալ։ Որ քոյին անզննելի և արարչակից բանիւդ զանէիծելոցն բարձեր զկրճիմն։ Զոր ժողովուրդ ինքեան առեալ զեկեղեցի՝ սեպհականեաց զհաւատացեալս ի քեզ։ Լու զննելի բնութիւնք ըստ ի կուսէն ստեղծութեան՝ հաճեցաւ բնակիլ ի մեզ։ Լու նորագործ աստուածապէս ճարտարապետեալ՝ զերկիրս երկին արար։ Վասն զի որում ոչն հանդուրժէին առաջի կալ զուարթնոցն ջոկքն՝ զարհուրելաք ի փայլակնացայտ և յանմատոյց լուսոյ ճծութեանդ, եղեալ այդպիսիդ մարդ յաղագս

յարարչագործ 'ի ձեռս իւր, օրհնեաց՝ գոհացաւ՝ էբեկ՝ և եւ իւրոց ընտրեալ՝ սուրբ և բազմեալ աշակերտացն. ասելով։

'Ի Զայն,

Ուրէ՛ք՝ Կերէ՛ք, Այս է ՄԱՐՄԱՒՆ ԻՍ՝, որ վՃեր և բազմաց բաշխի 'ի քաւութիւն և 'ի թողութիւն մեղաց։

'Ի ծածուկ,

Նոյնպէս և զբաժակն առեալ, օրհնեաց՝ գոհացաւ՝ էարբ՝ և եւ իւրոց ընտրեալ՝ սուրբ և բազմեալ աշակերտացն, ասելով։

'Ի Զայն,

Արբէ՛ք 'ի սմանէ ամենեքեան. Այս է Արիւն, Իմ նորոյ ուխտի, որ յաղագս Ճեր և բազմաց հեղանի 'ի քաւութիւն և 'ի թողութիւն մեղաց։

վեցեր. մարգարէութիւք, օրինեցն տուչութեամբ, քահանայութիւն, և ստուերակերպ ընջոցն մատուցմամբ։ Իսկ 'ի վախճան աւուրցս այսոցիկ՝ զբովանդակ իսկ զպարտեաց մերոց խզեալ զդատակնիք, եւոր մեզ զորդիդ քոմիաձին, պարտական և պարտս. զենուին և օծեալ. գառն և երկնաւոր հաց. քահանայապետ և պատրաստ։ Այսպէս զի ինքնդ է բաշխող. և նոյն ինքնդ բաշխեալ 'ի միջի մերում միշտ և անծախապէս։ Այսպէս զի եղեալ հաւատեաւ և առանց ցնորիցս մարդ, և անշփոթ միութեամբ մարմնացեալ յաստուածնէն և 'ի սուրբ կուսէն Մարիամայ. Հանապարհորդեաց ընդ ամենայն կիրս մարդկային կենցաղոյս առանց մեղաց։ Նա յաշխարհս հակեցոյցն և յառիթն փրկութեան մերոյ եկեալ կամաւ 'ի խաչն։ Ուեալ զհացցն 'ի սուրբ՝ յաստուածացին՝ յանմահ՝ յանարատ և

Օ՜ ահաւոր և զփառաւորեալ զմիւսանգամ Պ՚ալուստն ։ խոստովանիմք ։ և օրհնեմք ։

Եւ զընծայսն սակաւ ինչ բարձրացուցեալ՝ մատուսցէ առ Հայր ։
Եւ դիցէ 'ի վերայ սրբոյ սեղանոյն ։
ասելով 'ի Զայն ։

Եւ զքոյս 'ի քոյոց քեզ մատուցանեմք ։ ըստ ամենայնի՝ և յաղագս ամենեցուն ։
Պ՚ս ։ Յամենայնի օրհնեալ ես տէր ։

Մինչ նոքա երգիցեն՝ Պ՚ահանայն բազկատարած ասասցէ 'Ի ծածուկ ։

Օ՜ քեզ արդարև տէ՛ր ամենայն գոհանամք ։ և զքէն գոհանամք հանապազ ։ Որ զանց արարեր զմերով անարժանութեամբս և այսպիսի ահաւոր և անպատում խորհրդոյ կարգեցեր սպասաւորս ։ Ո՛չ յաղագս մերոց ինչ բարեգործութեանց՝ յորոց յոյժ թափուր եմք ։ և միշտ ունայն գտանիմք հանապազ։ Այլ 'ի քո՛ բազմաձեղ ներողութենդ ցանգ ապաւէ-

'Ի ծածուկ ։

Եւ զայն միշտ իւր յիշատակ առնել ։ պատուիրան աւանդեաց մեզ բարերար որդիդ քո միածին ։ Եւ ելեալ 'ի ստորին վայրս մահու ։ մարմնովն՝ զոր 'ի մերմէս ընկալաւ յաղագակցութենէ ։ և զնիգս դժոխոցն աղարտեալ հզօրեղապէս ։ զքեզ միայն ծանոյց մեզ ճշմարիտ ՝ուծ՝ զաստուածդ կենդանեաց և մեռելոց ։

Եւ առցէ զՊ՚նծայն 'ի ձեռն ։ և ասասցէ 'Ի ծածուկ ։

Եւ արդ մեք տէ՛ր՝ ըստ այսմ հրամանատրութեանդ յաւաջ բերել զայս խորհուրդ փրկական մարմնոյ և արեան միածնի քոյ ։
Յիշեմք զդուրս որ վասն մեր զփրկագործ Յարչարանան ։
Օ՜ կենաւոր Խաչելութենն ։
Օ՜ Երեքօրեայ Թաղումն ։
Օ՜ Երանելի Յարութիւնն ։
Օ՜ ՝ուծ՝ Համբարձումն ։
Օ՜ Նստիլն ընդ աջմէ քո Հա՛յր ։

Եւ կացեալ Սարկաւագն առ ընթեր քահանային երկիւղիւ և դողութիւ մեծաւ ասասցէ 'ի ցած, Ամէն. Օրհնեա՛ տէր։ Եւ Յովհաննայն խաչակնքեսցէ զընծայսն. ասելով 'Ի ծածուկ։

ՊԱՏԱՐԱԳ ՕՐՀՆԵԱԼ

Օրհնեա՛լ մարմին Հշմարտապէս արասցես տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի։

Որով զհացս օրհնեա՛լ մարմին Հշմարտապէս արասցես տեառն մերոյ և փրկչին յի քի։

Որով զհացս օրհնեա՛լ մարմին Հշմարտապէս արասցես տեառն մերոյ և փրկչին յի քի։

Եւ զբաժակս օրհնեա՛լ արիւն ստուգ

Ամենայն զհացս և զգինիս օրհ-
նեա՛լ մարմին և արիւն Ճըշ-
մարտապէս արասցես տեառն
մերոյ և փրկչին յի՛ քի՛. փո-
խարկելով հոգւովդ քով
սրբով։

Նրանց կրկնեացէ։

Այս ասասցէ՛ ի Զայն։

Ապ զի եղիցի սա ամենեցուն
մեզ մերձեցելոցս, յանդգ-
տապարտութի՛ւ, ի՛ քաւութի՛ւն
և ի՛ թողութի՛ւն մեղաց։

Եւ քահանայն այսուհետև ոչ բարձ-
րաձայն քան զընծայն զձեռան իւր տա-
րածեալ, այլ խոնարհագոյն. և զայն
ի՛ նոյն յառնել աղօթեսցէ՝ ի ծածուկ։

Սովաւ շնորհեա՛ զսէր՝
զհաստատութի՛ւն և զըղձա-
լի զխաղաղութի՛ւն ամ աշ-
խարհի. սրբոյ Եկեղեցւոյ.
և ամ ուղղափառ Եպիս-
կոպոսաց. Քահանայից. Սար-
կաւագաց. Մատաղաւորաց.
Աշխարհի. Իշխանաց. Յո-
ղովրդոց. Ն՛անապարհորդե-
լոց. Ցաւելոց. Կապելոց.

Ոլոր զհացս և զգինիս օրհ-
նեա՛լ մարմին և արիւն Ճըշ-
մարտապէս արասցես տեառն
մերոյ և փրկչին յի՛ քի՛. փո-
խարկելով հոգւովդ քով
սրբով։

Նրանց կրկնեացէ։

Այս ասասցէ՛ ի Զայն։

Ապ զի եղիցի սա ամենեցուն
մեզ մերձեցելոցս, յանդգ-
տապարտութի՛ւ, ի՛ քաւութի՛ւն
և ի՛ թողութի՛ւն մեղաց։

Եւ քահանայն այսուհետև ոչ բարձ-
րաձայն քան զընծայն զձեռան իւր տա-
րածեալ, այլ խոնարհագոյն. և զայն
ի՛ նոյն յառնել աղօթեսցէ՝ ի ծածուկ։

Սովաւ շնորհեա՛ զսէր՝
զհաստատութի՛ւն և զըղձա-
լի զխաղաղութի՛ւն ամ աշ-
խարհի. սրբոյ Եկեղեցւոյ.
և ամ ուղղափառ Եպիս-
կոպոսաց. Քահանայից. Սար-
կաւագաց. Մատաղաւորաց.
Աշխարհի. Իշխանաց. Յո-
ղովրդոց. Ն՛անապարհորդե-
լոց. Ցաւելոց. Կապելոց.

Ա՛. տանդեալոց. Աշխատելոց.
և Ոլոք ի՛ պատերազմունս
բարբարոսաց։ Սովաւ և Ող-
ղոց շնորհեա՛ զբարեխառ-
նութիւն. և Անդոց զպըտ-
ղաբերութիւն։ և Խտացե-
լոց ի՛ պէս պէս ցաւս՝ փոխ-
թապէս զառողջութիւն։
Սովաւ հանգո՛ զամենեսեան
զյաւաջագոյն ի՛ քրիստոս
ննջեցեալսն։

Նախահարս.
Հայրապետս.
Մարգարէս.
Առաքեալս.
Վկայեալս.
Եպիսկոպոսունս.
Երիցունս.
Սարկաւագունս. և
Բնաւ ուխտ եկեղեցւոյ
քոյ սո՛ւրբ։ Եւ զամենեսեան
յաշխարհական կարգէ զարս
և զկանայս՝ հաւատով վախ-
ճանեալս։

Ի Զայն։

Ընդ որս և մեզ այց արաս-
ցես բա՛րերար ամ, աղաչեմք։

Դպիրքն ։

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛ ։

Քահանայն ։

Ընծաձնին սրբոյ կուսին Մարիամու ։ և Յովհաննու մկրտչին ։ Ստեփաննոսի նախավկայի ։ և ամ Սրբոց եղիցի մեշտակ ՝ի տուրբ պատարագս աղաչեմք ։

Դպիրքն ։

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛ ։

Սարկաւագն յաջակողմն սեղանոյն ձեռնամած ասացէ ։

Ընդաքելոց սրբց ։ մարդարէ՛՛ ։

Եւ մինչ նոքա երգիցեն զքարոզս ։ Քահանայն ասացէ զաղօթս ։ զի ՝ի միասին աւարտեսցեն ։

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛ ։ և օրհնեա՛ զտուրբ կաթուղիկէ և զառաքելական եկեղեցի քո ։ զոր փրկեցեր պատուական արեամբ միածնի քոյ ։ և աղաւեցեր խաչիւն սրբով ։ Շ նորհեա՛ ամա զանշարժ զիւաղաղութիւն ։

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛ ։ և օրհնեա՛ զամ ուղղափառ եպիսկոպոսուն՝ որք ուղիղ վարդապետութիւն համառօտեն ՝ի մեզ զբանն ճշմարտութեան ։

Ի Զայն ։

Եւ առաւել զեպիսկոպոսապետն մեր ։ և զպատուական հայրապետն ամ հայոց՝ զտէր (այս անուն) Կաթուղիկոսն շնորհեացես մեզ ընդ երկայն աւուրս սուղիղ վարդապետութեամբ ։

Եւ դարձեալ Պարկաւագն գայցէ ՝ի ձախակողմն սեղանոյն ։ և քարոզեսցէ բարձր ։

Պոհութիւն և փառաբանութիւն ։

Մինչ նոքա քարոզեսցեն ։ Քահանայն ասասցէ զԼՒՂՕԹՍ ՝Ի ԾԱԾՈՒԿ ։

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛ ։ և օրհնեա՛ զքո առաջի կացեալ ժողովուրդս՝ և զպատարագիս մատուցօղս ։ Եւ պարգևեա տոցա զպիտոյսն և զօգուտսդրան ։ Յիշեա՝ տէր և ողորմեա՝ ։ և օրհնեա՛ զուխտաւորս և զպտղաբերիչս եկեղեցւոյ քում սէր ։

մանց նոցա և զմերս , ընդ
ուղղորդն և որ լին է փըրկութեամբ ։ Եւ վարձատրեա՛ բոլորեցունց զանանց և զերանելի բարութիւնդ ։

Եւ զտեալ զխորհուրդս մեր՝ տաճարացո՛ յընդունակութիւն մարմնոյ և արեան միածնի քոյ տեառն մերոյ և փրկչին յիսուսի քրիստոսի ։ Ընդ որում՝ քեզ հօր ամենակալի՝ հանդերձ կենդանարար և աստուածային սուրբ հոգւովդ . վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ" ։

Պահանայն դարձցի և խաչակնքեսցէ և ասասցէ 'Ի Զոյն ։

Եւ եղիցի՛ ողորմութիւն մեծիս աստուծոյ և փրկչիս մերոյ յիսուսի քրիստոսի , ընդ ձեզ ընդ ամենեսեան ։

Դոպ. Ամէն ։ Եւ ընդ հոգւոյդ ։

Արկաւագն։

Եւ Եւս խաղաղութեամբ զՏէր ա՛ ։

և ոչք յիշեն զաղքատս ողորմածութեամբ ։ Եւ հատո՛ նոցա զպարտս նոցա ըստ ընդարձակս առատութեանդ քում հարիւրապատիկ ատո և 'ի հանդերձելումն ։

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛ , և գթա՛ 'ի հոգիս հանգուցելոցն ։ Հանգո՛ զնոսա և լուսաւորեա՛ և դասաւորեա՛ ընդ սուրբս քո յարքայութեանդ երկնից . և արժանի՛ արա ողորմութեան քում ։

Յիշեա՛ տէր և զհոգի ծառային քոյ , (այս անուն ,) և ողորմեա՛ նմա ըստ մեծի ողորմութեան քում , և հանգո՛ այցելութեամբ 'ի լոյս երեսաց քոց ։

Եւ թէ կենդանի է ։

Փրկեա՛ զնա յամ որոգայթից հոգւոյ և մարմնոյ ։ Յիշեա՛ տէր և զայնոսիկ որք յանձնեցին մեզ յիշատակել յաղօթս , զկենդանիս և զհանգուցեալս ։

Պատասխանեա՛ զկամս հայց-

Ամենայն սրբովք զորս յի՛ շատակեցաք՝ և առաւելապէս՝՝ ։

Վասն մատուցեալ սուրբ և աստուածային պատարագիս որ՝՝ ։

Մինչ սարկաւագն քարոզիցէ ։ Յանայն ասացէ Ի ծածուկ ։

Ընդ՝ Հաշմարտութեան՝ գոհանամք զքէն ։ Որ ի՛ վերս քան զերանելի Նահապետացն ։ զմեր պարտաւորելոցս առաւել մեծարեցեր զքնութի՛ ։ Վասն զի նոցա աստուածակոչեցար ։ իսկ մեզ հայր հաճեցար անուանիլ զթալով ։ Եւ այժմ տէ՛ր աղաչեմք ըզքեզ ։ զայսպիսի առ ի՛ քէն զնորոգ և զպատուական աշնութեան հնարս ։ օրըստօրէ պայծառացուցեալ ծաղկեցո՛ ի մէջ եկեղեցւոյ քում սրբոյ ։

Ի Հայն։

Եւ տո՛ւր մեզ համարձակաձայն բարբառով բանալ զբերանս մեր ։ կարդալ զքեզ երկնաւորդ հա՛յր՝ երգել և ասել ։

Եւ Դպիրքն բազկատարած եղանակեսցեն ։

Հայր մեր որ յերկինս ես ։ սրբ՝՝ ։

Մինչ նոքա երգիցեն Յահանայն աղօթեսցէ Ի ծածուկ ։

Տէր տէրանց՝ աստ աստոց ։ թագաւոր յաւիտենական ։ արարիչ ամենայն արարածոց ։ հայր տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ։ Ա՛ի՛տար զմեզ ի փորձութիւն ։ այլ փրկեա՛ ի չարէ՝ և ապրեցո՛ ի փորձութենէ ։

Ի Հայն։

Զի քոյ է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս ։ ամէն ։

Խաղաղութի՛ ամենեցուն ։

Ի Զայն։

Քրիստոսիւ Յիսուսիւ տե-
րամբ մերով . ընդ որում
քեզ հոգւոյդ սրբոյ, և հօր
ամենակալի վայելէ փառք՝
իշխանութիւն և պատիւ"։

Եւ քահանայն առցէ զսուրբ հացն 'ի
ձեռն ։ Եւ Արկաւագն ձայնեսցէ
բարձր ։

Պրօսխու�։

Եւ Քահանայն բարձրացուսցէ ակնե-
րև ամենայն ժողովրդեանն ։
Եւ ասասցէ 'Ի Զայն ։

'Ի Սրբութիւն Սրբոց։

Դպիրքն բարձր Զայնիւ ։

Միայն Սո՛ , միայն Տէ՛ , Յի՛սուս"։

Քահանայն ։

Օրհնեալ Հայր Սուրբ
Ոգ՝ Հաշմարիտ։

Դպիրքն . Ամէն։

Քահանայն ։

Օրհնեալ Որդիդ Սո՛ Ոգ՝
Հաշմարիտ։

Դպիրքն . Ամէն։

Դպիրքն ։

Եւ ընդ հոգւոյդ քում։

Արկաւագն ։

Աստուծոյ Երկիրպագեսցուք։

Դպիրքն ։

Ուաջի քո տէր։

Արկաւագն ։

Օրհնեա՛ տէր։

Քահանայն խոնարհեսցի . և ամենայն
ժողովուրդն անկցի 'Ի ծունկս ։
Եւ Քահանայն աղօթեսցէ 'Ի ծա-
ծուկ ։

Որ աղբիւրդ ես կենաց՝ և
բղխումն ողորմութեան ։
հոգիդ սո՛ . ողորմեա՛ ժողո-
վրդեանս , որք խոնարհեալ
երկիրպագանեն աստուածու-
թեանդ քում։ Պահեա՛ զաս-
սա ամբողջս։ Ցպաւորեա՛
յոգւոջ սոցա զձև մարմնոյ
ցուցակի , առ 'Ի ժառանգու-
թիւն և 'Ի վիճակ հանդերձ
ձեռոցդ բարեաց։

Քահանայն։

Օրհնեալ Հոգիդ Սբ Աջ Ձշմարիտ։

Դպիրքն. Ամէն։

Քահանայն։

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սբոյ, այժմ և միշտ"։

Դպիրքն։

Ամէն։ Հայր Սբ. Որդիդ Սբ. Հոգիդ Սբ։ Օրհնութի Հօր և Որդւոյ և սբոյ Հոգ"։

Եւ մինչ նոքա երգիցեն զայս՝ քահանայն խոնարհեսցի, և աղօթեսցէ Ի ծածուկ։

Գայեաց տէր մեր յիս քո յերկնից Ի սրբութենէ քումմէ, և յաթոռոյ փառաց թագաւորութեան քո։ Եւ՛ կ Ի սրբել և Ի կեցուցանել զմեզ։ Որ ընդ հօր Նստիս՝ և ասա պատարագիս, աւ ժանի՛ արա տալ մեզ յանարատ մարմնոյ քումմէ և Ի՛ պատուական արենէ. և Ի՛ ձեռն մեր՝ ամենայն ժողովրդեան։

Եւ զայս ասացեալ՝ երկրպագեսցէ և համբուրեսցէ զսեղանն։

Եւ առեալ զնոսա Քարմինն ողջ թացցէ յանապական Աշխարհն, և ասասցէ։

Տէր ամ մեր՝ որ կոչեցեր զմեզ յանուն միածնի որդւոյ քո քրիստոնեայս. և շնորհեցեր մեզ մկրտութիւն հոգևոր աւազանաւն Ի թողութիւն մեղաց. և արժանի արարեր զմեզ հաղորդիլ նոր մարմնոյ և արեան միածնի քոյ։ Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ տէր՝ արա՛ զմեզ արժանի ընդունիլ զնոր խորհուրդս զայս մեզ Ի մեղաց թողութիւն։ Եւ զոհութիւն փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և նոր հոգւոյդ, այժմ"։

Եւ բարձրացուցցէ ակներև ժողովրդեանն, և ասասցէ Ի Զայն։

Ով նոր՝ Ի նոր պատուական Քարմնոյ և յԱրենէ ոն մերոյ և վերկնին յոր քոր, Հաշակեացուք զարբութեամբ, որ ելիցեալ Ի յերկնից բաշխի Ի՛ Ի միջի մերում։ Սա՛ է

Եւ բեկեալ արկցէ 'ի բաժակն Երեան ասելով ։

Լրումն Հոգւոյն Սրբոյ ։

Եւ ապա առեալ զմի մանն 'ի ձեռն, ասասցէ արտասուօք և գոհութեամբ առ Հայր և Որդի։ 'Ի ծածուկ։

Հաց սուրբ, որ անուանեցեր զմեզ անուանակցութեամբ միածնի քո. և լուսաւորեցեր մկրտութեամբ հոգևոր աւազանին. արժանի՛ արա ընդունել զսուրբ խորհուրդս զայս մեզ 'ի մեղաց թողութիւն. տպաւորեա՛ 'ի մեզ զշնորհս հոգւոյդ սրբոյ, որպէս 'ի սուրբ առաքեալսն՝ որք ճաշակեցին և եղեն մաքրիչք ամենայն աշխարհի։ Եւ արդ՝ տէր հայր բարերար, զհաղորդութիւնս զայս մանաւորեա՛ ճաշակման երկոյին աշակերտացն, բառնալով զխաւար մեղաց լմնոց։ Որ՝ հայիր յանարժանութիւն, և մի՛ արգելցես զշնորհս հոգւոյդ սրբոյ. այլ ըստ անբաւ մարդասիրութեան

Վանք, Յոյս, Յարութիւն, Բաւութիւն և Թողութի մեղաց։ Սաղմոս ասացէք ոն այ մերում, սաղմոս ասացէք երկնաւոր Թագաւորին մերում անմահի, որ նստի 'ի կառս քերովբէականս։

Սարկաւագն ձայնեսցէ։

Սաղմոս ասացէ՛ք ոն այ մերոյ՝ դպիրք ձայնիւ քաղց"։

Եւ Դպիրքն եղանակեսցեն.

"Որ պատարագեալ բաշխի"։

Մինչ նոքա երգիցեն, քահանայն առցէ զսբ Արիւնն 'ի ձեռն, և համբուրեսցէ արտասուօք, ասելով.

Զո՛ր օրհնութիւն, կամ զո՛ր գոհութիւն 'ի վերայ Հացիս և Բաժակիս ասացուք։

Ա՛յլ Յի՝ զքեզ միայն օրհնեմք հանդերձ Հարբ և ամենասուրբ Հոգւովդ, այժմ և միշտ և"։

Դարձեալ ասասցէ։

Խոստովանիմ և հաւատամ, զի դու ես Որդի Աստ՝ որդի Աստ՝ որ բարձեր զմեղս աշխարհի։

քում՝ պարզևեա՛ զսա քա-
ւիչ մեղաց, լուծիչ յանցա-
նաց։ Որպէս խոստացաւ և
ասաց տէրն մեր Յիսուս Քն
թէ՝ ՝Ամ որ ուտէ զմարմին
իմ և ըմպէ զարիւն իմ,
կեցցէ՚ի յաւիտեան։
Լ՚ըդ՝ արա՛ զսա մեզ ՝ի քա-
ւութիւն, զի որք կերիցեն
և արբցեն ՝ի սմանէ, հան-
ցեն զօրհնութիւն և զփա-
ռս Հօրդ՝ Որդւոյդ և
Հոգւոյդ սրբոյ, այժմ և
միշտ՝ և յաւի՛։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Յոհանամք զքէն Քրիստոս
Թագաւոր, որ արժանի ա-
րարեր զանարժան հաղոր-
դիլ սուրբ մարմնոյ և ա-
րեան քոյ։ Լ՚ու այժմ աղա-
չեմ զքեզ, մի՛ լիցի սահման
՝ի դատապարտութիւն, այլ
՝ի քաւութիւն և ՝ի թո-
ղութիւն մեղաց, յառողջութի
հոգւոյ և մարմնոյ, և ՝ի կա-
տարումն ամենայն գործոց
առաքինութեան։ Որպէս զի
արբեցցէ սա զշունչս իմ, և
զհոգի և զմարմին իմ։
Լ՚ու արասցէ զիս տաճար և
բնակարան ամենասուրբ էր-
րորդութեանդ։ Զի ընդ
սուրբս քո արժանի եղէց
փառաւորել զքեզ ընդ հօր
և ընդ սուրբ հոգւոյդ,
այժմ և միշտ՝ և՛։

Արբոյն Յովհաննու Ոսկեբերանին ա-
սացեալ աղօթք։

Յոհանամ և մեծացու-
ցանեմ և փառաւորեմ զք-
քեզ տէր աստուած իմ,
զի զիս զանարժանս արժա-
նացուցեր յաւուր յայսմիկ
հաղորդակից լինել ՝ահագին
և սոսկալի խորհրդոյ քում,
անարատ մարմնոյդ և պա-
տուական արեանդ։ Զ՚ան
այսորիկ՝ զսուսա ՝ի բարեխօ-
սութիւն ունելով, աղաչեմ
յամենայն աւուրս և ՝ի ժա-
մանակս կենաց իմոց ընդ
սրբութեան քոյ պահեա զիս։
Որպէս զի յիշելով զբարե-
գթութիւն քոյ՝ և կենդանի

Եւ ապա տեառնագրեսցէ զինքն . և
խնդրեսցէ 'ի Ճշմարտէն Աստուծոյ զգ
պէսպէս հայցուածս անձին իւրոյ , և
ժողովրդեանն , և աշխարհի : Եւ թող
ցուի խնդրեսցէ իւրոց յանցաւորացն ,
թշնամեացն և ատելեացն : Եւ անդէն
ահիւ և դողու�Ճաշակեսցէ 'ի մարմ
նոյն , և արբցէ 'ի բաժակէն . ասելով :

Հաւատով հաւատամ յա
մենասուրբ երրորդութիւնդ
'ի Հայր և յորդի և 'ի Հո
գիդ սուրբ : Հաւատով Ճա
շակեմ զսուրբ և զկենդա
նարար և զփրկագործ Սարմին
քո՛ քրիստոս աստուած իմ
յիսուս 'ի թողութիւն մե
ղաց իմոց :

Հաւատով ըմպեմ զսրբա
րար և զմաքրիչ արիւն քո՛
քրիստոս աստուած իմ յս
'ի թողութիւն մեղաց իմոց :
Սարմին քո՛ անապական լիցի
ինձ 'ի կեանս : Եւ սուրբ
արիւն քո՛ 'ի քաւութիւն և
'ի թողութիւն մեղաց :

եղէց ընդ քեզ , որ վասն մեր
չարչարեցար և մեռար և
յարեար : Ո՛վ մերձեսցի , եւ՛ը
իմ և աստուած՝ խորտակի
չըն , կնքելով անձին իմոյ
պատուական արեամբդ քով :
Ամենակարող՝ մաքրեա՛ զիս
սրբոք յամենայն մեռելոտի
գործոց իմոց , որ միայնդ ես
անմեղ : Ամրացո՛ զկեանս իմ
տէր՝ յամենայն փորձութէ .
և զպատերազմողն իմ դար
ձո՛ յինէն յետս՝ պատկա
ռեալ և ամաչեցեալ , որչափ
յառնէ 'ի վերայ իմ : Ամրա
ցո՛ զգենացս մտաց և լեզուի
իմոյ , և զամենայն Հանապար
հըս մարմնոյ իմոյ : Լէր հա
նապազորդ ընդիս , ըստ ան
սուտ խոստմանց քոց՝ թէ որ
ուտէ զմարմին իմ և ըմպէ
զարիւն իմ , նա յիս բնակէս
ցի , և ես 'ի նմա : Զոր ասա
ցեր մարդասէր , կացո՛ զբանս
ածային անլուծանելի հրա
մանաց քոց : Զանգի դու ես
ած ողորմութեան և գթութե
և մարդասիրութե , և պարգե

Եւ Պարկուսագն հաղորդեսցի. և հետ հաղորդելոյն դարձցի առ ժողովուրդն և ասասցէ բարձրաձայն.

Երկիւղիւ և հաւատով յա՛ռ։

Եւ Դպիրքն բարձր ձայնիւ.

Ընդ մեր և ո՛ր մեր երևե՛։

Եւ հաղորդեսցի նոր ձեռնադրեալն. բայց ո՛չ 'ի բերանն, այլ յափն տալով զարբութիւն. և ո՛մ արժանաւորքն հաղորդեսցին։ Եւ յետ հաղորդելոյն խաչակնքեսցէ զժողովուրդն ընծայիւն, և ասասցէ.

Կեցո՛ ո՛ր զժողովուրդս քո՝ և օրհնեա՛ զժառանգութիւս քո. հովուեա՛ և բարձրացո՛ զսուրբս յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան։

Եւ Դպիրքն երգեսցեն.

Լցաք 'ի բարութեց քոց ո՛ր։

Քահանայն ասասցէ 'ի ծածուկ.

Գոհանամք զքէն Հայր ա՜մենակալ՝ որ պատրաստեցեր մեզ հաւահանգիստ ո՛ր զեկեղեցի տաճար արքութեան, ուր փառաբանի անուն ո՛ր երրորդութեանդ։

Ամէն։

Գոհանամք զքէն Որ թաքցաւոր՝ որ պարգևեցեր մեզ կենդանութի կենարար մարմնով և արեամբ քով սրբով։ Շնորհեա՛ զքաւութիւն և զմեծ զողորմութիւն։

Ամէն։

Գոհանամք զքէն Հոգիդ Աշխարհիս՝ որ նորոգեցեր ո՛ր զեկեղեցի։ Ընդարձակ պահեա հաւատով երրորդութեանդ յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան։ Ամէն։

Սարկ. Եւեսս խաղաղութե՛ զո՛ր։

Եւեսս հաւատով ընկալե՛լք։

Դպ. Գոհանամք զքէն ո՛ր։

Քահանայն ասասցէ 'ի ծածուկ.

Գոհանամք զքէն քո՛ ո՛ծ մեր՝ որ զայսպիսի Աշխարհս բարութեան շնորհեցեր մեզ 'ի սրբութիւն կենդանութե։ Սովիմբ պահեա՛ զմեզ սո՛ւրբս և անարատս, բնակեալ զմեզ քո ո՛ծային խնամօքդ։ Ո՜ հովեա՛ զմեզ յանդատանի կամաց քոց սրբոց և բարե՜

'ի քեզ ։ Կեցո՛ զժողովուրդս
քո՝ և օրհնեա՛ զժառանգու-
թիւնս քո ։ Ով լրումն եկե-
ղեցւոյ քոյ պահեա՛ ։ Սրբեա՛
զսուսա՝ որք ողջունեցին սի-
րով զվայելչուի տան քոյ ։
Ո՛ւռ զմեզ փառաւորեա՛
ճծային զօրութեամբ քով ։
և մի՛ թողուր զյուսացեալս
'ի քեզ ։ Ով խաղաղութիւն
պարգևեա՛ ամ աշխարհի ։
եկեղեցեաց , քահանայից ,
թագաւորաց քրիստոնէից ,
և զինուորեալ մանկանց նո-
ցա ։ և ամ ժողովրդեանս ։
Ով ի ամենայն տուրք բարիք՝
և ամենայն պարգևք կատա-
րեալք , 'ի վերուստ են ի-
ջեալք առ 'ի քէն ։ որ ես
հայր լուսոյ ։ Այս քեզ վա-
յելչ փառք՝ իշխանութիւն ։

Այս Դպիրքն ասասցեն երիցս ։

Աղերսի՛ անուն ամն օրհնել ։ ։
Այս Քահանայն դարձցի առ ժողո-
վուրդն ։ Այս ասասցէ 'ի Զայն ։

Կատարումն օրինաց և մար-
գարէից զո՛ւ ես քրիստոս

սիրաց ։ Ոլով ամրացեալք
յամենայն բանարկուին ընդ-
դիմութեանց , քում և եթ
արժանի եղիցուք լսել ձայնի
և քեզ միայնոյ քաջայաղթ
և ճշմարիտ հովուիդ հե-
տևիլ ։ Այս առ 'ի քէն ընդ-
դունիլ զպատրաստեալ տե-
ղի յարքայութեանդ երկնից ։
Այ մեր և տէր մեր և փրկիչ
կենաց յիսուս քրիստոս ։ Որ
ես օրհնեալ ընդ հօր և ընդ
սուրբ հոգւոյդ , այժմ և՝ ։
Խաղաղութիւն ամենեցուն ։
Այնքանին , անհաս , երբեակ
ինքնութեանդ ։ հաստիչ , ընդ-
դունող , և անբաժանելի
միանական նոր երրորդութիւն
վայելչ փառք՝ իշխանութիւն
և պատիւ ։ այժմ և միշտ՝ և ։

Այս ապա առցէ զԱւետարանն սուրբ
'ի ձեռն իւր ։ Այս երիցս երկրպագեալ
համբուրեսցէ զսուրբ սեղանն ։ Այս ի-
ջանելով 'ի մէջ եկեղեցւոյն ասասցէ
զՀողեալս 'ի Զայն ։

Որ օրհնես զայնոսիկ՝ որք
օրհնեն զքեզ տէր , և
սուրբ առնես զյուսացեալս

ած վրկիչ մեր. որ լցեր զա-
մենայն Հայրական տնօրէ-
նութիւնս քո, լի՛ց և զմեզ
հոգւովդ քով սրբով։

Ապա Արկաւագն ձայնեսցէ,

Երթի։

Քահանայն,

Խաղաղութի ամենեցուն։

Դպիրքն,

Եւ ընդ հոգւոյդ քում։

Արկաւագն,

Երկիւղածութիւն լուարուք։

Աբ Աստուարանիս Յեսի Քրիստի որ ըստ
Յովհաննու, (Գլուխ ա. Հատար ա,)
Ի Հօրէ Լուսոյ,

ԻՍԿՕՐԴԱՆԻՆ ԼՄ

բանն. և բանն էր առ ած. և
աստուած էր բանն։ Նա էր
իսկզբանէ առ աստուած։
Ամենայն ինչ նովաւ եղև.
և առանց նորա եղև և ոչ-
ինչ՝ որ ինչ եղևն։ Նովաւ
կեանք էր. և կեանքն էր լոյս
մարդկան։ Եւ. լոյսն ի խա-
ւարի անդ լուսաւորէ. և
խաւար նմա ոչ եղև հասու։
Եղև այր մի առաքեալ յայ՝
անուն նմա Յովհաննէս։ Սա
եկն ի վկայութիւն՝ զի
վկայեսցէ վասն լուսոյն. զի ա-
մենեքին հաւատասցեն նո-
վաւ։ Ո՛չ էր նա լոյսն. այլ
զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։
Ի՛ր լոյսն ճշմարիտ. որ լու-
սաւորէ առնէ զամ մարդ՝ որ
գալոցէ յաշխարհ։ Աշխարհի
էր. և աշխարհ նովաւ եղև.
և աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ։
Յիւրսն եկն՝ և իւրքն զնա ոչ
ընկալան։ Իսկ որք ընկալանն
զնա, ետ նոցա իշխանութիւն որ-
դիս աստուծոյ լինիլ. որոց
հաւատացեն յանուն նորա։
Որք ոչ յարեանէ, և ոչ ի
կամաց մարմնոյ և ոչ ի կա-
մաց առն. այլ յայ ծնան։
Եւ բանն մարմին եղև՝ և
բնակեցաւ ի մեզ։ Եւ տե-
սաք զփառս նորա՝ զփառս իբ-
րև զմիածնի առ ի հօ-
րէ՝ լի շնորհօք և ճշմարտութ։

Յովհաննէս վկայեաց վասն նոր
ա. աղաղակեաց և ասէ.
սա է զորմէ ասէի, որ զկնի
իմ գալոցն էր՝ առաջի իմ է
ղև. զի նախ քան զիս էր։
Զի ի՛ի լրութենէ անտի ն՚ր
մեք ամենեքին առաք շնորհս
փոխանակ շնորհաց։ Զի օ՚
րենքն ՚ի ձեռն մովսէսի տո՚
ւան. շնորհք և ճշմարտութի՚
՚ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի։

Արկաւագն.

Սուրբ խաչիւս աղաչեա՛։

Յովհաննայն.

Պահպանեա՛ զմեզ քրիստոս
աստուած մեր։

Արկաւագն.

Որհնեցից զտէր յամ ժամ։

Նա Յովհաննայն խաչակնքեսցէ զժո՚
ղովուրդն, և ասասցէ բարձր.

Որհնեա՛լք եղերուք ՚ի շնոր՚
հաց նոր հոգւոյն. երթա՛յք
խաղաղութ. և տէր եղիցի
ընդ ամենեսեանդ։

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0161235

1-2